

Gezegende yalnız değiliz

Yazan: Sema Aslan

Martılarının Adları Tahir ile Zühre
Ayşe Sarısayın
Resimleyen: Yasemin Ezberci
Can Çocuk Yayınları, 168 sayfa

Heyecan yaratan anlarla örülmüş kitap, en temelde üzerinde yaşadığımız gezegende tek tür olmadığımızı, gezegenin sadece insana ait olmadığını, onu başka canlılarla paylaştığımızı hatırlatıyor.

Ayşe Sarısayın'ın, *Martılarının Adları Tahir ile Zühre* isimli kitabı, ana mekânı Heybeliada'da; kedilerin, martıların, kargaların, karıncaların, kirpilerin, çiçeklerin, bayramların, insanların arasında geçen "yaşam dostu" bir hikâyeye. Hikâyenin iki anlatıcısı var: Yazar ve Bay Cimbil. Sırayla bir yazar alıyor eline kalemi, bir de kedisi Bay Cimbil. Böylece okur, aynı hikâyeyi farklı perspektiflerden ama daha geniş bir bakış açısıyla okuma fırsatı buluyor. Yer yer yazarın zengin hayal gücünü dizginleyen Bay Cimbil sayesinde olayların aslını öğreniyor; yer yer de martıların dünyasına giriveren yazar sayesinde başka türlerin gündelik hayatlarına, alışkanlıklarına, yaşamsal ihtiyaçlarına dair detayları keşfedebiliyoruz.

Martılarının Adları Tahir ile Zühre, yazılışına tanık olduğumuz bir roman. Bay Cimbil'in ağzından, yazar olduğunu öğrendiğimiz Ayşe, yeni kitabı üzerinde çalışmaktadır. Cimbil daha önce yaşanan ve kendisinin sorumlu olduğunu sezdiğimiz bir bilgisayar kazası nedeniyle bu sürecin bir parça dışında bırakılmıştır. O nedenle zorlukla bilgisayar başına geçebildiği anlarda duruma "müdahale" ederek bize sesini duyurur başlarda. Sonra giderek romanın eş yazarı olur; hatta final, ona emanet edilir. Korsan giriş miydi, davet mi almıştı bilinmez, romanın açılışı da Bay Cimbil tarafından yapılmıştı zaten. Ki bu giriş sayesinde roman karakteri olan yazar Ayşe'nin, roma-

nın yazarı Ayşe Sarısayın olduğu anlaşılıyor -tıpkı Bay Cimbil'in, Ayşe'nin vefat eden bir önceki kedisi Çamur'u kıskandığının anlaşılması gibi. Okur, bir yandan yazılmakta olan bir romanı okuyor, diğer yandan bir yazarın öz yaşamından detaylarla kurduğu bir dünyaya giriyor.

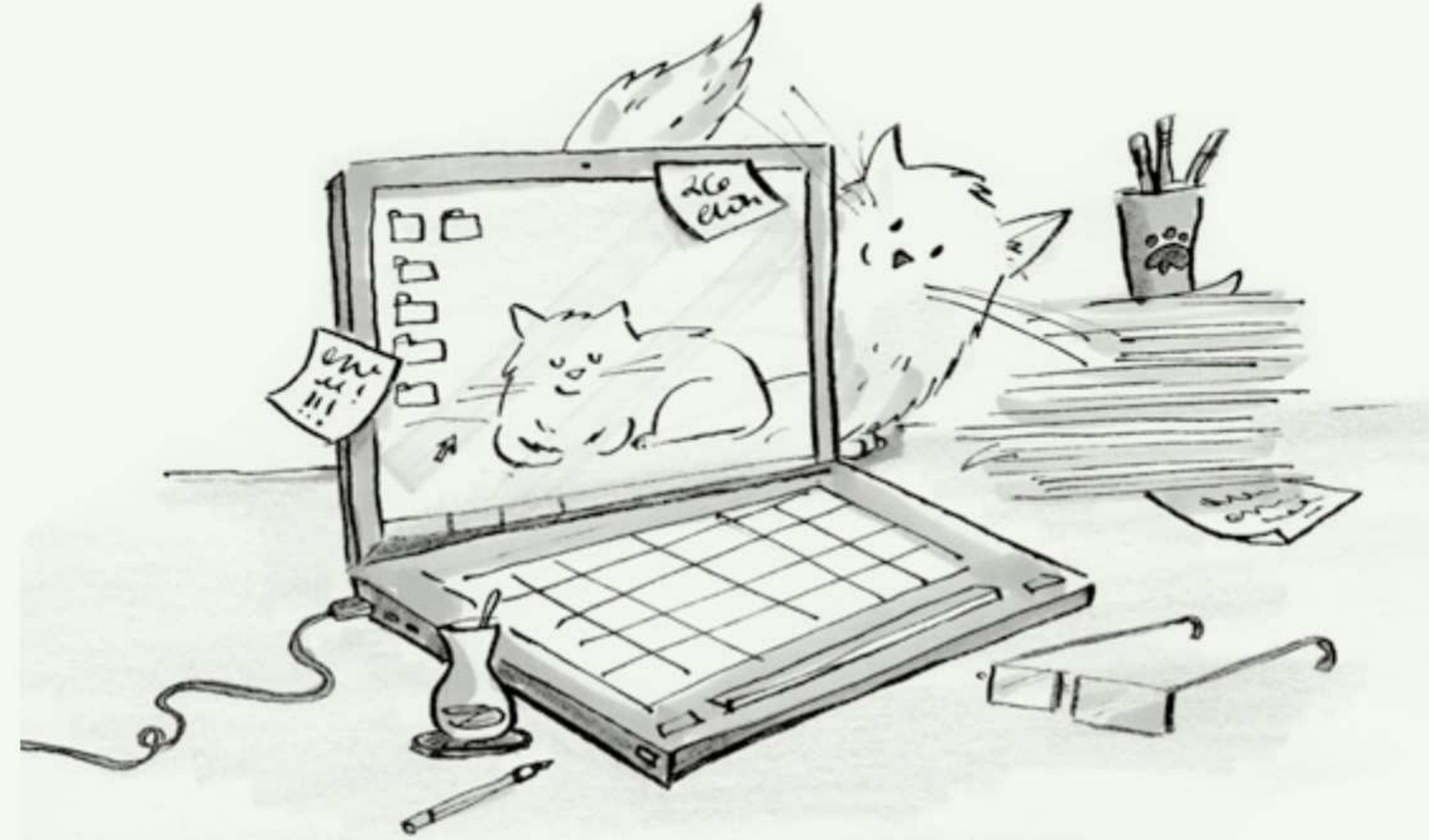
Heyecan yaratan anlarla örülmüş kitap, en temelde üzerinde yaşadığımız gezegende tek tür olmadığımızı, gezegenin sadece insana ait olmadığını, onu başka canlılarla paylaştığımızı hatırlatıyor. Martıların macera tadındaki hikâyeleri bir yanda sürerken, beri yanda gezegenin baş başa kaldığı ciddi sorunlar, bu sorunların diğer türlere etkileri ve alınabilecek/alınması gereken önlemler hikâyenin doğal akışı içinde anlatılıyor. İlk mesele, barınma ihtiyacı. Kitap, kendilerine, içinde çoluk çocuklarıyla, sevdikleri eş dostla birlikte yaşayacakları bir ev inşa etmeye kalkışan insanların hikâyesini anlatmaya başlarken daha, hemen ilk sahnede zaten o toprağın altında ve üstünde devam eden hayatı; yapılaşmadan etkilenen hayvanların tedirginliklerini de anlatarak yol alıyor. En temel yaşamsal ihtiyaçlardan biri olan barınma ihtiyacını, tüm türler için -en azından adadaki türler için- aynı öncelik ve önemde ele alıyor. Kış uykusundaki hayvanların inşaat sesinden duydukları rahatsızlığı ve uzun yıllardır harabe olarak duran yapıyı kendilerine yuva bellemiş, haftalar içinde kuluçkaya yatmak üzere hazırlık yapması gereken martıların tedirginliğini hissederek izliyoruz inşaatın ilerleyişini. İsimlerinin Deli ve Divane olduğunu öğrendiğimiz genç martı çiftin kaygıyla, kendilerine uygun bir ev aradıklarını görüyoruz ve tüm canlılara uyarlanabilecek şu iç burkan dertlenmelerini okuyoruz: "Ne zordu yaşanacak, çocuk yetiştirecek güvenli bir yer bulmak!"

Romanın kahramanları doğayı, hayvanları, börtü böceği, çiçeği, denizi seven, paylaşmaya ve dayanışmaya açık, neşeli insanlar. Yaz başında tamamlanan üç katlı eve yerleşen üç aile, Bay Cimbil ve çatıdaki martı kolonisiyle yeni bir yaşam kurarken; martılar tetikte, bu insanlara güvensinler mi güvenmesinler mi, her günü tartarak, geçiriyorlar. Hep dikkatli, temkinli. Bununla birlikte plaja dönüştürülen ya da yapılaşmaya açılan sahiller nedeniyle yaşadıkları barınma sorunu kadar yakıcı başka sorunları da var. Denizde balık yok! Martı kolonisiyle adanın yeni sakinleri ailelerin doğrudan doğruya ilk temasları da bu

balık meselesinden doğuyor. İlk temas, paylaşmayla başlıyor. Birbirinin alanına saygı göstererek ve birbirini kollayarak yaşamaya varacak bu ilişkiden çok şey öğreniyoruz.

Kitap, birbirine paralel iki hikâyeye ile iki aileyi, insan ailesini ve martı ailesini, bu ailelerin ilişkilerini anlatırken, bir zamanlar adalarda yaşayan Rumlardan ve onların evlerini terk etmek zorunda bırakılmalarından; çevre kirliliğinden; atların yorgunluğundan; mimozaların talanından; Paskalya'dan, Hıdırellez'den; yeni doğanlardan ve büyüüp gidenlerden... yaşamın gündelik hay huyu içinde bazen yeni fark edilen bazen yeni öğrenilen birçok ayrıntıdan söz ediyor. Kitapta herkes iştahla konuşuyor, anlatıyor; yemekler ve evler gibi bilgiler, tecrübeler ve anılar da bolca paylaşılıyor. Bir noktada iki aile olabildiği kadar "hemhâl" oluyor; birbirlerine tutkunlukları nedeniyle kendi kolonileri içinde isimleri Deli ve Divane'ye çıkmış olan genç martı çift, Tahir ile Zühre adını alıyor, aşkları kendi kolonilerinin hatta kendi türlerinin dışına taşarak hepimize mâl oluyor!

Martılarımın Adları Tahir ile Zühre, Ayşe Sarısayın'ın çocuklar için yazdığı ve hayvanları konu edindiği son kitap. Merak duygusunu ayakta tutarak, iç açan bir zarafetle yaşama sevincini çoğaltarak kaleme alınmış kitabın okurları, sadece bir macera okumayacak; elbette bir dil zenginliğine de kavuşacak.■

Dilin açıklığı ve akıcılığı	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★★